

OBSAH

Obsah	3
Předmluva	7
I. Termomechanika plynů	9
1.0 Základní určující veličiny	9
1.1 Měrný tlak plynů (p)	9
1.2 Měrný objem, měrná hmotnost, měrná tíha, normální stav látek	9
1.3 Teplota	10
2.0 Základní tepelné pojmy	11
2.1 Teplo (Q)	11
2.2 Měrná tepelná kapacita (c)	11
2.3 Isobarická roztažnost látek teplem	14
2.4 Teplotní isochorická rozpínavost plynů	16
2.5 Isotermická stlačitelnost plynů	16
2.6 Vzájemná závislost součinitelů γ, β, δ	17
2.7 Skupenská tepla	18
3.0 Ideální plyny	19
3.1 Stavová rovnice ideálního plynu	20
3.2 Normální kubický metr (m_n^3)	25
3.3 Měrné tepelné kapacity ideálních plynů (c_p, c_v)	25
3.4 Vnitřní energie a vnější objemové práce plynu	28
3.5 První věta termodynamická	30
3.6 Entalpie plynů (I, i)	31
3.7 Tlaková vnitřní práce plynu (A_t)	32
3.8 Vztah mezi objemovou vnější a tlakovou vnitřní prací plynu	33
3.9 Entropie plynů	34
3.10 První zákon termodynamiky pro otevřené systémy	36
4.0 Základní změny stavu plynu	38
4.1 Rovnovážný stav	38
4.2 Děje vratné a nevratné	38
4.3 Změny stavu plynu	40
4.3.1 Změna stavu při stálém objemu – isochorická změna	40
4.3.2 Změna stavu při stálém tlaku – isobarická změna	43
4.3.3 Změna stavu při stálé teplotě – isotermická změna	47
4.3.4 Změna stavu při stálé entropii – adiabatická či isoentropická změna	49
4.3.5 Změna při stálé měrné tepelné kapacitě – polytropická změna	59
5.0 Druhá věta termodynamická	67
5.1 Kruhový proces - cyklus	68
5.2 Carnotův cyklus	71
5.3 Obrácený Carnotův cyklus	74
5.4 Zvýšení účinnosti Carnotova přímého a obráceného cyklu	75
5.5 Účinnost nevratného Carnotova cyklu	76
5.6 Verbální a matematická formulace II. Hlavní věty termodynamiky	77
5.7 Absolutní termodynamická stupnice teplot	80
5.8 Nerstova věta – III. Věta termodynamická	82
5.9 Skutečné termodynamické děje	83
5.10 Degradace tepla a míra nevratnosti děje	84
5.11 Typicky nevratné děje	85

5.11.1 Tření	85
5.11.2 Sdílení tepla	85
5.11.3 Škrčení (ideálního) plynu	86
5.11.4 Difúze plynů	89
5.12 Entropie pracovní látky při nevratné změně	90
5.13 Srovnání tlakového a entropického diagramu	91
5.14 Tepelná smrt vesmíru	92
II. Termomechanika směsi plynů, par a vlhkého vzduchu	93
1.0 Směsi plynů	93
1.1 Poměr složek směsi plynů	93
1.2 Měrný objem (v) a měrná hmotnost (ρ) směsi	94
1.3 Stavová rovnice směsi	95
1.4 Parciální tlak složek	95
1.5 Měrná tepelná kapacita směsi	96
1.6 Směšování tekutin o různých teplotách	96
2.0 Skutečné plyny	97
2.1 Rovnice Van der Waalsova	99
3.0 Páry	101
3.1 Určující veličiny syté vody	102
3.2 Určující veličiny syté páry	104
3.3 Určující veličiny mokré páry	106
3.4 Určující veličiny přehřáté páry	107
3.5 Diagramy par	109
3.5.1 Pracovní p-V diagram vodní páry	109
3.5.2 Tepelný – entropický T-s diagram vodní páry	110
3.5.3 Srovnání pracovního a tepelného diagramu páry	112
3.5.4 Diagram p-i	113
3.5.5 Změny stavu par	114
3.5.5.1 Isobarická změna páry	114
3.5.5.2 Isotermická změna páry	116
3.5.5.3 Isochorická změna páry	117
3.5.5.4 Adiabatická změna páry	119
3.5.6 Škrčení par	121
4.0 Vlhký vzduch	123
4.1 Vlhkost vzduchu	124
4.1.1 Absolutní vlhkost vzduchu	124
4.1.2 Relativní vlhkost vzduchu	125
4.1.3 Měrná vlhkost vzduchu	125
4.2 Stavová rovnice vlhkého vzduchu	126
4.3 Měrná hmotnost a měrný objem vlhkého vzduchu	128
4.4 Měrná tepelná kapacita vlhkého vzduchu	129
4.5 Entalpie vlhkého vzduchu	129
4.6 Mollierův i-x diagram vlhkého vzduchu	130
4.7 Změny stavu vlhkého vzduchu	132
4.7.1 Změny stavu vzduchu při $x = \text{konst}$	133
4.7.2 Směšování dvou různých stavů vlhkého vzduchu	134
4.7.3 Vlhčení vlhkého vzduchu	136
4.7.3.1 Pračky vzduchu	137
4.8 Odpařování vody z vodní hladiny do vzduchu	139
5.0 Termomechanika procesu sušení	141

5.1 Význam zpracování produktů sušením	141
5.2 Vyjádření vlhkosti a průběhu sušení sušeného materiálu.....	141
5.3 Rovnovážná vlhkost a sorpční izotermy.....	143
5.4 Výpočet teoretické sušárny.....	145
5.4.1 Výpočet množství sušícího media teoretické sušárny	147
5.4.2 Výpočet množství tepelné energie teoretické sušárny.....	147
5.5 Znázornění teoretické sušárny v i-x diagramu	149
6.0 Termomechanika a termokinetika procesu spalování	152
6.1 Adiabatická spalná teplota.....	155
6.2 i – t diagram spalin	156
III. Termodynamika proudících plynů a par.....	159
1.0 Druhy proudění.....	159
1.1 Jednorozměrné proudění.....	159
1.2 Laminární a turbulentní proudění	159
1.3 Proudění adiabatické a izoentropické	161
1.4 Machovo číslo	162
1.5 Zákon o zachování hmoty a rovnice kontinuity	164
1.6 Zákon o zachování energie	165
1.7 Expanze plynu při proudění – výtoku tryskou a otvorem	168
1.7.1 Expanze při výtoku tryskou - nátrubkem	168
1.7.2 Expanze při výtoku otvorem v nádobě.....	170
IV. Termomechanika tepelných strojů	173
1.0 Porovnávací oběhy motorů.....	175
1.1 Porovnávací oběhy spalovacích motorů.....	175
1.1.1 Cyklus zážehových motorů	176
1.1.2 Rovnotlaký cyklus	178
1.1.3 Smíšený cyklus.....	180
1.2 Porovnávací oběhy turbin a proudových motorů	183
2.0 Kompresory	185
2.1 Princip činnosti kompresoru.....	186
2.2 Změny stavu kompresí v kompresoru	187
2.3 Kompresní práce kompresoru.....	188
2.3.1 Kompresní práce ideálního kompresoru.....	189
2.3.2 Kompresní práce skutečného kompresoru.....	190
2.4 Vícestupňový kompresor	191
2.5 Objemová účinnost skutečného kompresoru.....	194
2.6 Mechanická účinnost kompresoru (η_m)	196
3.0 Chladicí oběhy	196
3.1 Ideální a skutečný chladicí oběh.....	197
3.2 Výpočet chladicího oběhu	198
3.3 Druhy chladících zařízení.....	199
3.3.1 Kompresorové chladící zařízení	200
3.3.2 Absorpční chladící zařízení	200
V. Termomechanika a termokinetika sdílení tepla.....	202
1.0 Druhy sdílení tepla	202
1.1 Vedení tepla v tělesech	202
1.2 Sdílení tepla prouděním.....	208
1.2.1 Bezrozměrná kritéria a jejich význam	212
1.2.2 Určení hodnoty součinitele přestupu tepla (α).....	214
1.3 Sdílení tepla sáláním.....	219

1.4 Prostup tepla	220
2.0 Výpočet výměníku tepla.....	223
2.1 Konvenční výměníky.....	223
2.2 Solární výměník - kolektor	228
Seznam literatury.....	235